

Отчетен доклад за дейността на Съюза на ветераните от войните на България през 2018г.

1. Позволете ми да започна отчетния доклад с няколко думи за историята и мястото на Съюза. Това е нужно за да не забравим сегашните и бъдещи задачи, които има да вършим.

Началото на Съюза на ветераните от войните на България е от опълченците на Шипка. През следващите години, след всяка война, които е водила България, се е формирал съюз на ветераните, макар и не от национален характер.

Първият учредителен конгрес на Съюза в сегашния му вид се провежда на 07.03.1990г. Провежда се от изключително активен инициативен комитет с председател генерал Цоко Колев, зам.-председател генерал Стефан Атанасов и секретар полк. Гайтанджиев – избрани и на конгреса. В конгреса вземат участие 480 делегати, които избират Централен съвет от 85 члена. Конгресът приема устав с 3 годишен мандат. Преди 3 години тържествено чествахме 25- годишнината на нашия Съюз. Нека запомним тази наша рождена дата 07.03.1990г. Тя ни връща към героичните подвизи на нашата армия и народ, за съхраняване и просперитета на нашата държава и народност. Те трябва да се знаят и изучават такива, каквито са били от нашето младо поколение, защото народ без история и традиции няма добро настояще и бъдеще.

Мястото, което заема нашият Съюз сега в обществото ни, го извоюва с хиляди жертви през време на Втората световна война срещу хитлеро-фашизма и нашия монархо-фашизъм. Нашата армия участва в състава на Ш-

ти Украински фронт и стигна до Австрийските Алпи. С това участие спаси България от III-та национална катастрофа.

Не случайно в Закона за ветераните от войните на Република България в своя член 1 „определя статута на ветераните от войните...като защитници на националните интереси и териториалната цялост на България”. Член 2 гласи: ”Държавата полага особени грижи за защита на моралните и социални интереси, на престижа и достойнството на ветераните от войните”.

С това отношение на държавата към ветераните, по силата на този закон се дават редица привилегии като: добавка към пенсиите; безплатно пътуване на ветерана и придружителя, ако има нужда от такъв; безплатни лекарства и лечение; пребиваване в домовете за стари хора и домове за възрастни с увреждане – приемане с предимство и заплащане 30% от пенсията; безплатна храна от столовете на ветерана и съпругата (съпруга); 500 лева за погребение на починал ветеран и др.

Смъртността сред ветераните е много висока. Всички са над 90 години. От над 300 000 на I-я конгрес, сега са останали около 1 000 в цялата страна. В половината общини няма ветерани. През 2019г. ще се появят и първите области без нито един ветеран. Ще останат ветерани само в по-големите градове. С тази динамична структура ще намалее и здравните и социални грижи около ветераните. Акцентът на нашата работа ще падне на военно-родолюбива и патриотична дейност сред младите, която е от огромно значение в днешните тревожни дни, за това започвам с нея.

2. Военно-родолюбивата дейност през 2018 г. бе посветена на няколко исторически годишнини. Голяма част от мероприятията бяха във връзка с отбелязване на

100 години от края на Първата световна война, 140 години от създаването на Българската армия и 73 години от победата над хитлерофашизма.

Нашата организация бе сред учредителите на Националния инициативен комитет за отбелязване на 100 години от Първата световна война и негов активен участник. Проведоха се редица инициативи у нас и зад граница, посветени на героизма на българския войник. Отбелязани бяха годишнините на големите битки, като на много места бяха съпроводени с исторически възстановки. Така беше в Тутракан, Добрич, Троян и на други места. Открити бяха нови паметници или възстановени старите - на загинали воители, както в Пловдив, Благоевград и др. Издадени бяха книги за участието на армията ни във войната и за отделни пълководци в Разград, Троян и други градове. На част от ветераните бяха връчени юбилейни медали „100 години Първа световна война”.

Сериозен опит за включване на млади хора има организацията в Кърджали с похода на учениците по стъпките на бойната ни слава, който години наред вече се посвещава на Освобождението на Кърджали през Балканската война. Много тесни станаха връзките ни със СУ „Ген. Владимир Стойчев”. Трябва да посочим и активното участие на председателите на областните управителни съвети в комисиите „Военни паметници” на областните администрации. Добре се посрещна инициативата традиционните вече регионални срещи да бъдат посветени на исторически годишнини. Така беше в организираната от Ловешката организация среща, което се проведе в Троян и в Шумен, която бе в Плиска.

Могат да се изброят редица мероприятия, организирани от Съюза или активно участие на наши членове, като: автопоход по стъпките на Първа българска

армия в Сърбия, Хърватия и Унгария, историческите възстановки на Дравските боеве, операция „Деве баир” и „Дойранската епопея”, организиране и участие в шествието „Безсмъртен полк-България”, отбелязване на 75 години от Сталинградската битка, откриването на впечатляващия паметник на загиналите във войните в гр.Раковски, почитане паметта на загиналите във Втората световна война край Стражин и Страцин, панихидата на Архангелова задушница на българското военно гробище край с.Цапари, Република Македония, откриването на паметник на полковник Борис Дрангов във Военна академия, участието на местните ръководства на Съюза в изграждането на ученическите гвардейски отряди, каквито вече има в Кърджали, Плевен, Смолян, Бургас и Батак.

Специално трябва да се отбележи участието на председателя на СВВБ доц. д-р Иван Сечанов и на заместник-председателя на Областната организация в Пловдив Борис Гърнев в парада на 9 май в Москва и в шествието на Безсмъртния полк. Централният управителен съвет заедно със Столичния съвет организираха още две посещения край Страцин, Република Македония. Конкретна помощ при тези посещения оказва и организацията в Кюстендил. Такива посещения се провеждат и от други областни и общински организации.

Направени бяха определени стъпки за реализиране на старата идея за поставяне паметна плоча на загиналите в Страцино-Кумановската операция край с.Страцин. Установена бе връзка с парламента в Скопие, сдружението на запасните в Македония и кметовете на Куманово и Кратово, които участваха в едно от

посещенията ни. Необходимо е да се използват тези контакти, за да се доведе инициативата до край.

Много бяха културните прояви с военно-родолюбив характер в София, страната и чужбина. Само ще споменем представянето на новата книга на полковник професор Марин Калонкин „С разум и сърце. През годините” в Националния военноисторически музей и на книгата „Военната памет на Разград”, фотоизложбата на мичман от запаса Димитър Бебенов в Плевен, фотоизложбите на световно известния унгарски художник Бахгет Искандер със снимки на наши ветерани в София и Харкан.

Добра традиция в цялата страна стана отбелязването на рождените дни на ветераните, връчването на поздравителни адреси, плакети на Съюза, грамоти на министъра на отбраната и различни подаръци. Това е признак на уважение и признателност към тези хора.

Натрупан беше не малък опит от участието ни в Националния комитет за отбелязване на 100 години от Първата световна война. На основата на това ръководството на Съюза на ветераните от войните в специално писмо до министъра на отбраната Красимир Каракачанов предложи да се използва този подход и с постановление на Министерския съвет да бъде създаден Национален инициативен комитет за отбелязване на 75 години от края на Втората световна война и участието на Българската армия в нея. Има положителна резолюция на писмото и се очаква приемането на съответните документи. Тук вече участието на нашия Съюз би трябвало да бъде много по-конкретно. Надяваме се, че с отпуснатите средства от държавата ще бъдат проведени не само различни чествания, но и ще се възстановят военни паметници.

През 2019 г. усилията ни ще бъдат насочени към отбелязване на 75 години от участието на Българската армия в заключителния етап на Втората световна война. Необходимо е да стъпим на натрупания опит и да търсим нови форми на работа, особено сред младите хора.

Сравнително добра медийна и издателска дейност имаше през 2018г. Тя е съществена част от военно-патриотичното и родолюбиво възпитание на нашето подрастващо поколение. Многообразието от инициативи и събития бяха отразени във вестници и списания. Особен принос имат вестник „Българско войнство” и списание „Военен глас”. Достойно със свои програми, репортажи, интервюта се представи Военният телевизионен канал, канал 1 на БНТ, радио „Хоризонт” и „Христо Ботев”, на БНР и др.

Като особен акцент можем да открием автопохода на група ветерани от Втората световна война, запасни и резервисти по пътя на Първа българска армия. За четири дни участниците посетиха българските военни гробища в Сърбия, Хърватия и Унгария. Паметни ритуали се състояха край Ниш, Вуковар, Печ, Харкан. Военният телевизионен канал излъчи репортажи и интервюта, спомени от събитията.

В бр.9 от 15.05.2018г. на в-к „Българско войнство”, беше публикуван подробен пътепис с богат снимков материал за автопохода.

С ярко медийно присъствие се откриха проявите, свързани с организацията, подготовката и провеждането на шествието „Безсмъртния полк – България” – 9 май 2018г. в София и цялата страна. Националният инициативен комитет привлече вниманието на Средствата за масова информация с пресконференция в БТА.

Участието на двама български ветерани в тържествата и парата по случай 9май - Ден на победата в Москва беше отразено в български и в руски медии.

През периода продължи традицията на библиотека „Воини ветерани“. В нея бяха отпечатани книгите на Рангел Златков „Във войската остави сърцето си“, посветени на генерал Иван Босев, книгата „Пантеон на българската слава“ на Ася Бороджиева – Бургас, „История на общинското дружество на СВВБ – Ловеч“ на Ганко Бенев, книгата на доцент д-р Иван Сечанов „Вървах по пътя след вярата и дълга“ и др.

В ход е подготовката на „Историята на СВВБ“. Поради неполучени материали от някои области, сроковете са отложени.

Издадоха се няколко вида календари. Подготвят се материалите за XI конгрес на СВВБ.

Народ без памет за своето героично минало е обречен на изчезване. Това е целта на съвременните сили на глобализъм и възраждащия се нацизъм. Българският народ и държава са дълбоко засегнати от тази язва и ние сме длъжни да не седим безучастни, и направим всичко възможно, обединени, да спасим народа и държавата си от това хронично, вече 28-годишно злокачествено заболяване.

Акцентът на нашата военно-родолюбива и патриотична дейност тази година и за напред, по различни поводи и в чест на 75-та годишнина от края на Втората световна война да бъде:

1. масовото обхващане на подрастващите и учащите се и ангажирането им в активно участие в мероприятията по военно-патриотичното възпитание

2. изграждане, възстановяване и опазване паметниците на нашето революционно минало, на

жертвите и участниците в защита на нашата българска националност. Много паметници у нас и в чужбина чакат своето изграждане и възстановяване.

3. И през 2018г. социалната дейност бе насочена предимно към подпомагане на ветераните в крайно тежко здравословно, социално и финансово състояние.

На всички областни ръководства беше изпратена информация за правата на ветераните съобразно новите промени в Закона за ветераните от войните на Република България, списък с домовете за стари хора и условията за прием, а така също и списък на субсидираните от държавата болници за случаите, в които се налага болнично лечение.

През февруари 2018г. към Министерството на отбраната се сформира работна група за допълнение и изменение на Правилника на Министерския съвет в духа на промените на Закона за ветераните от войните. Разочароващо е, че вече 2 години след промените в Закона, този Правилник все още не е готов. Не са готови и министерствата със своите документи, касаещи промените в закона.

Само Министерството на транспорта и информационните технологии – представи своето становище и изработи подходящ документ за карти за безплатен транспорт за ветераните и техните придружители.

Министерството на здравеопазването има предложение за осъвременяване списъка за лекарствените продукти за ветераните от войните. В процес на уточняване е и списъкът на консумативите, платени от бюджета на Министерството на здравеопазването.

От тази година се разшири кръга на хората, които могат да ползват безплатните социални кухни към МО.

Изискванията за доход вече е 510 лева. В столовете за обществено хранене на различните ведомства и общини вече могат да се хранят и съпругите (съпрузите) на ветераните, при условията на съответните служби.

Има предложение пред Агенцията за социалното подпомагане и Социалния патронаж, да се включат и нашите ветерани за доставяне храна по домовете и регулярно почистване на дома на ветерана. Това да става, както при военноинвалидите със заплащане на 30% от стойността на храната.

Но най-наболелият въпрос, който все още не можем да решим, е този за хоспис за нуждаещи се ветерани. Ще търсим варианти за спешно решение на този голям проблем чрез МО, ВМА, домовете за стари хора, домовете за възрастни с увреждане или по друг начин.

И тази година ЦУС на СВВБ отпусна максимално разрешената 400 лева социална помощ на 13 ветерана в много тежко здравословно и финансово състояние.

Областните ръководства също подпомагат своите членове с разрешените за тях до 100 лева. Освен това МО по Наредба 1 е изплатило различен размер еднократна материална помощ на 100 ветерана.

Има областни ръководства, които с много грижа и обич въпреки трудностите намират начин да облекчат живота на своите ветерани и успяват да намерят общ език с кметове, общинска администрация и бизнесмени.

4. Международната дейност е важен проблем за СВВБ. От 1995г. сме членове на Световната федерация на ветераните (FМАС) и сравнително активно сме участвали в нейните мероприятия. Във FМАС членуват 172 ветерански организации от 121 държави с около 45 милиони ветерани

FMAC си поставя амбициозна цел: да превърне ветеранските организации в лидери, осигуряващи здравна, социална и морална защита на ветераните; за разгърнатата масова, патриотична и родолюбива дейност най-вече сред младежите – ученици и студенти; съхраняване на историческата памет на народите; преклонение и почит пред паметниците и мемориалите на загиналите ветерани; активно противопоставяне на неофашистки прояви, тероризъм, ксенофобия и расова дискриминация.

Това са и нашите на СВВБ основни цели и задачи и затова ще продължим да членуваме във FMAC и ползваме световния опит.

През 2019г. предстои конгрес на Световната федерация на ветераните в Париж. Добре е наша делегация да участва и на този световен форум, както е участвала на всички минали конгреси.

В изпълнение решенията на последния 10-ти конгрес на СВВБ, подобрихме контактите си със съседните балкански страни и с Русия – Екатеринбург, с които обменихме и делегации. Но това трябва да го считаме само като начало и за напред задължително трябва да разширим нашите контакти и дадем нашия принос за дружба и разбирателство между Балканските страни и Русия и обмяна на опит между нашите организации.

Тази наша международна дейност е пряко свързана с борбата за траен мир и разбирателство между народите.

5. Няколко думи за нашата организационна дейност. Тя е тясно свързана с всички направления на нашата работа. Ще бъда кратък, защото през м.август – 2018г. имахме пленум по този въпрос и подробно дискутирахме и взехме решения.

Считам, че през отчетната година както Изпълнителното бюро и Централният управителен съюз,

така и областните ръководства непрекъснато търсеха и се стремяха да усъвършенстват своята организация и управление. Това показаха и проведените отчетно-изборни конференции за предстоящия конгрес. Областните съвети на градовете Велико Търново, Сливен, Бургас, Стара Загора, Ямбол, Кърджали, Търговище, Видин, Монтана, Разград, Габрово и Благоевград показаха, че могат да се търсят и използват и съвсем практични форми на работа и отчетност, различни от познатите ни досега. Това е така, защото ветераните постоянно намаляват и все по-лошо става здравословното им състояние, но благодарение на потомци и съмишленици-ентузиасты в ръководствата на нашите организации, работата във всички направления не изостава. Тук с най-голямо удоволствие и признателност мога да посоча другарите Атанас Хаджиев, Николай Тодоров, Лъчезар Генов, Красимир Вълев, Иван Коев, Иван Смарандов, Мишо Йорданов, другарките Ани Иванова, Ася Бороджиева, Елена Икономова, и много други. Приемете нашата искрена благодарност.

Своето положително значение оказаха и регионалните срещи за обмяна на опит. Те трябва да бъдат добре организирани и тематично насочени с оглед динамиката на съвременните проблеми на Съюза. На тях се обменят методи и средства за социалното и здравно подпомагане на ветераните, където нещата стават все по-трудни. Като акцентът на работата все повече ще се премества към родолюбивото и военно-патриотично възпитание на подрастващите.

За Съюза тази и следващата година са от изключително значение, свързани със 75 години от започване на участието на България във Втората световна война и победата над фашизма. Тук трябва да сме много

настъпателни с оглед на зараждащия се неофашизъм, ксенофобията, тероризма и напрегнатата международна обстановка. Акцентът в нашата организационна работа да е борбата за мир и разбирателство между народите.

Уважаеми другарки и другари, това е накратко дейността на СВВБ през 2018г. Разчитаме на Вас, във Вашите изказвания да допълните доклада, като дадете и своите препоръки и критични бележки.

Благодаря за вниманието!

**Председател на СВВБ:
Доц. д-р Иван Сечанов**